

Interpellation till ansvarigt kommunalråd

2023-04-06

Vad hände med Linköpings arbete som Fairtrade city?

Linköping har sedan 2009 varit certifierad inom Fairtrade city. Certifieringen innebär att man förbinder sig till att ta ansvar för rättvis handel och göra medvetna inköp utifrån social och ekologisk hållbarhet. Sedan 2021 har arbetet varit pausat.

Fattigdom och barnarbete har under de senaste åren ökat på grund av pandemin, prisökningar och klimatförändringar. Cirka 700 miljoner människor, 9 procent av världens befolkning, lever i extrem fattigdom. 160 miljoner barn arbetar på sätt som är skadliga för dem. Den vanligaste orsaken till barnarbete är fattigdom, att föräldrar inte har råd att deras barn går i skolan.

Vi i Miljöpartiet ser det som självklart att kommunen ska säkerställa att vår konsumtion, med skattebetalarnas pengar, inte bidrar till miljöförstöring, barnarbete eller fattigdom i några delar av världen.

De senaste åren har arbetet stannat upp. Linköping har inte rapporterat in aktuella siffror till Fairtrade, anordnat några event eller utbildningar och inte heller ökat vår hållbara konsumtion utifrån Fairtrades mått. Samtidigt har utvecklingen fortsatt att gå framåt i andra kommuner och regioner. De som Fairtrade har kontakt med säger att deltagandet bara positivt både för hållbarhetsarbetet och för deras employer brand, då personer aktivt söker sig till arbetsgivare som tar ansvar.

Senast Linköping rapporterade in till Fairtrade såg det ut såhär:

Inköp rättvist handlade produkter - Linköping

Redovisningsår	2016	2017	2019
Kaffe	33%	33%	34%
Te	3%	1%	2%
Bananer	83%	80%	81%
Kryddor	15%	46%	47%
socker	3%	10%	11%
Chokladdryck	3%	3%	4%

Tittar vi på en jämförbar kommun vars arbete inte avstannat så ser det ut såhär:

Inköp rättvist handlade produkter - Eskilstuna

		Mål
	2020	
Kaffe totalt	82%	100%
Banan	97%	100%
Kakao	95%	100%
Te	86%	100%
Arbetskläder t-shirts/piké	0%	
Svartpeppar (grovmalen och hel)	80%	Ökande
Vitpeppar (malen och hel)	86%	Ökande
Rörsocker strö	100%	
Handbollar	16%	Ökande
Fotbollar	18%	Ökande
Choklad, profilprodukt	100%	100%

Särskilt kaffe är något som i princip alla anslutna har förbundit sig till att enbart köpa Fairtrade. I produktionen av riskprodukter såsom kaffe, kakao, bomull och batterier finns betydande risker för barnarbete, extremt långa arbetsdagar, hälsofarlig arbetsmiljö, löner som inte går att leva på och ofta saknas fackliga rättigheter. Kaffe är också en vara som konsumeras i enorma mängder i verksamheten. Vi menar att det inte är i enlighet med Linköpings ambitionsnivå, hållbarhetspolicy eller varumärke att ligga så långt efter i arbetet med detta.

Med anledning av detta undrar jag:

- Vem är ansvarig politiker för arbetet med Fairtrade city denna mandatperiod?
- Är styrets ambition att Linköping ska fortsätta vara en Fairtrade city?
- Vad är de nya målsättningarna som satts för konsumtionen av produkterna som syns i tabellen ovan?
- Vår uppfattning är att arbetet sedan tidigare ligger på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Vi undrar om det är rätt plats och menar att hållbarhetsavdelningen på kommunledningsförvaltningen skulle vara mer passande för ett sådant kommunövergripande arbete. Hur ser styret på var arbetet ska ligga under denna mandatperiod?

Maria Moraes
Miljöpartiet

Nedan finns mer info om Fairtrade, vad det innebär att vara anknuten och forskning som belyser det faktiska avtrycket och påverkan som arbetet har.

Fairtrade City är en diplomering och ett nätverk för att tillsammans med andra diplomerade kommuner och regioner i Sverige arbeta för en hållbar och etisk konsumtion och flera av de globala målen i Agenda 2030.

Genom att vara en Fairtrade City är vi med i ett sammanhang som aktivt arbetar för en mer hållbar och etiska konsumtion, påverka marknadsutvecklingen av hållbara produkter (inte bara Fairtrade-märkta) och kommunicera hållbarhetsarbetet till både medarbetare och invånare för att skapa stolthet och framtidstro.

Fairtrade City är idag ett nationellt nätverk av 47 kommuner och 3 regioner som ligger i framkant och tillsammans jobbar för en mer hållbar och etisk konsumtion, inte minst inom den offentliga upphandlingen. Genom nätverket sprids snabbt kunskap om spjutspetsinitiativ såsom hållbara och etiska fordonsbatterier, Fairphone och hållbara textilier.

Ibland lyfts tvivel om Fairtrade-märkningen fungerar. Här (<https://fairtrade.se/om-fairtrade/sa-funkar-det/fairtrade-i-forskning/>) är information om aktuell forskning.

Här (<https://fairtrade.se/om-fairtrade/organisation/fairtrade-sverige/>) finns information om Fairtrade Sverige.

Här (<https://indd.adobe.com/view/78e6307e-1437-410b-98e1-3be5ead46190>) finns en "Vägledning för upphandling av rättvist handlade produkter". På sidan 24-35 hittar ni en jämförelsetabell mellan olika hållbarhetsmärkningar. Det är viktigt att ställa krav på rättvist handlade produkter för att konsumtionen i Linköping ska på allvar bidra till globala mål i Agenda 2030 såsom minskad fattigdom (mål 1), uppnå jämställdhet (mål 5), anständiga arbetsvillkor och ekonomiska tillväxt (mål 8), hållbar konsumtion och produktion (mål 12) och bekämpa klimatförändringarna (mål 13).